

- ל"י לשנה. אמנם יצומצם ייצור זבל אורגאני רקוב, אולם, כידוע, אין לנו מחסור בזבל זה. (3) שיפועים. עוד לפני התחלת הבנייה ערכנו משטח מיוחד מאדמה לבנה. סודרו בשטח שיפועים והמים יתנקזו מן החצר החוצה. בעקב הקצאת שטח גדול לפרה, לא יופרע הנגר העילי מדריכות הפרות, ונוכחנו בשנה שחלפה שלא היה בוך בחצר, פרט לפרוזדור הכניסה למכון החליבה, שאותו נשפץ השנה.
- (4) סככת צל הוקמה מצד מזרח והאיבר סים הם מצד מערב. המרחק מסככת הצל עד לאיבוס הוא 30 מ', שמעליו אין כלל גג. בשיטה זו, איזור האיבוסים הוא יבש תמיד, ואינו משמש מקום מרבץ לבהמות, החוזרות לסככה לאחר גמר האכילה. לא היו לנו בעיות בהאבסה בחר רף. מובן שיש להקפיד על כך ולא לחלק תעורר בת בגשם.
- (5) השוקת היא מבטון, כבעבר. חזרנו לשיטה זו כדי שיימצאו תמיד מים קרירים
- לשתייה. (6) את הזבל היבש שבחצרות מרכזים בטרקטור-אופן, אליו צמד מדרג (גריידר) ומוציאים אותו מהחצר.
- (7) לאורך האיבוס אין דרך סלולה מבחוץ; קרונית על פסים מובילה את התערוכת מהמיכ-לים, העומדים בקירבת הבנין.
- אם נסכם את החיסכון בהון השקעה לראש והקימוץ ברפד, נגיע לחיסכון כולל של 200 ל"י בקירוב לראש בשנה; כדי להשיג רווח נוסף של 200 ל"י מכל פרה, עליה להניב 800-1000 ליטר חלב נוספים על תנובתה הרגילה. שיטת בנייה זו חשובה בכך, שהיא זולה יור תר בהשקעה ובאחזקה שוטפת, ואף על פי כן היא עונה על כל הדרישות של אנשי המקצוע. בנייה זו מומלצת היום ע"י רכזי ענף הבקר באיזורים השחונים, עמק בית-שאן והנגב. הרפתנים ומשח פ.

כפר רופין, ספטמבר 1964

קמח אספסת לבני-בקר

ברוסיה נערך ניסוי יסודי בהספקת ויטמינים ע"י אספסת שיובשה מלאכותית (קמח אספסת). קמח האספסת ניתן בנורמות דלהלן (בגרמים לראש וליום):

לקבוצת ניסוי			
בגיל 3 ח'	45	—	בגיל חודש
בגיל 4 ח'	170	—	בגיל 2 ח'
—	—	—	—
300	—	—	400

תוספת קמח האספסת היוותה 8% מערכה המזונית הכללית של המנה. קבוצת היקש(הביקורת) של עגלות לא קיבלה קמח אספסת כלל. שאר המזונות בתפריטי שתי הקבוצות היו שווים בכמות ובאיכות. בחודש הראשון לחיי העגלות היו מוסיפים את קמח האספסת בחלב, והחל מהחודש השני — בתערובת המזון המרוכז. הניסוי נמשך 105 ימים.

בתחילת הניסוי היה משקל העגלות שווה בשתי הקבוצות (37.5 ק"ג). בגמר הניסוי היה משקל העגלות שבקבוצת ההיקש 96.5 ק"ג לעומת 107.2 ק"ג בקבוצת הניסוי. התוספות היומיות היו — 561 ו-666 גר'. על כל ק"ג תוספת משקל בקבוצת ההיקש נצרכו 5.6 יח"מ, לעומת 4.7 יח"מ בקב' הניסוי (יחידת המזון ברוסיה שווה בערכה ל-0.8 יח"מ סקאנדינאבית, או ישראלית). גם במבחנים הפיסיולוגיים (של הדם) התבלטה עליונות העגלות שנהנו מתוספת קמח האספסת, מקרי תמותה לא אירעו בשתי הקבוצות, אולם בקב' ההיקש היו שכיחים מקרי שלשול, בה בשעה שבקבוצת הניסוי לא נרשם שום מקרה כזה.

תוצאות טובות הושגו גם בניסויים עם פרות חלב. הפרות שקיבלו 2 ק"ג קמח אספסת ביום, תוך איזון המנה מבחינת התצרוכת התיאורטית. הניבו 18.2% יותר חלב, לעומת קבוצת ההיקש, וההוצאה למזון לליטר אחד חלב היתה אצלן ב-22.3% נמוכה יותר.

המסקנה היא, איפוא: הוזלת מחיר קמח אספסת וצירופו לתפריט המזון של הבקר.